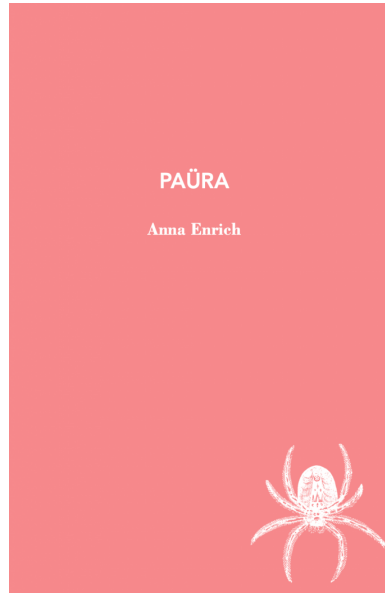

Un somriure al bell mig

Autoria: Anna Enrich
Títol: *Paüra*
Editorial: LaBreu Edicions, Cornellà de Llobregat, 2024
182 pàgines

Un somriure al bell mig se'ns revela amb la paüra. La tangibilitat més subtil de la paraula es desglossa en la lectura del poemari d'Anna Enrich. La poeta encercla una forma preexistent i ens detura la mirada ràpida sobre un rostre que sempre ha estat allà, espiant-nos: ara nosaltres el veiem.

Amb aquesta petita picada d'ullet s'encapçala el conjunt: unes breus coordenades poètiques amb què s'originen els versos. L'empremta del mot ens obre el joc, que gràficament proposa, a una dimensió immaterial amb què filarà, a poc a poc, la veu que regeix l'escrit. I llavors, comença l'orquestra.

Les veus s'organitzen en tres parts principals. Des de la *Dulle Griet que saqueja l'infern*, cap a les memòries d'una vida —*Another Self Portrait*— i fins al ressò íntim representat sobre la pàgina —*Canicula di Anna*—. No és un llibre per llegir en una horabaixa, però això no és preocupant. Tal vegada se li adjudica al format poètic una lleugeresa en la seva rebuda que no té per què acomplir. És fresca la unitat que s'intueix en la ruminació prolongada de l'obra: l'equilibri entre el sacrifici del poema per mor del poemari és

assolít subtilment; no és clar on acaba el poema, on comença la veu. Però hi sents el riure de la poeta, hi perceps el ritme del joc, entre els trets que decoraven la seva infància i fins i tot als paratextos més cridaners –“El poema més llarg del llibre”-; no era tan pur l'accés al detall que ens proposava.

El llenguatge de *Paüra* no és lineal. Leonora Carrington segella l'obra —“it's a world that goes back to the start”—, tot i que la mateixa autora ja ens ho adverteix en un principi: “riu perquè de vegades la por donant la volta, esclata allà on hi ha més amor”, i és una veritat que manté durant la lectura, on la paraula no admet pretensions temporals i la imatge n'esdevé un conseqüent de tal convicció: “Tallo el temps / com un pa:/ una mica per tu / una mica per mi. / Per on surt la lluna avui / no ho sé / qui me'n parlava no hi és. La confirmació acompanya fins al final: i recordo part del somni / que m'encomana por / les vies / les vies/ segueixo / el rastre / com llegeixo / part d'un camí”.

Una imatge senzilla, un redol definit a un primer moment, permeten expandir l'encanteri per acollir sota un mateix llençol un ressò comú. Les darreres tendències poètiques s'agrupen sota una trama clara, una temàtica a assenyalar, un estil ben pactat, malgrat designis poètics; però aquí la unitat es conrea emboirada, és la mateixa veu el que es proposa com a eix vertebrador. Més enllà d'un projecte, ens trobem amb l'abocador d'un viure poètic a la vinyoliana.

I així, el centre d'aquesta vida poètica és la por. Més aviat, una reconceptualització d'aquesta por. Però com és aquesta emoció? És mare d'altres o filla d'anteriors? Roman dintre seu la lluita dels contraposats que poques vegades hem sabut acceptar. Motor encalientit, però ralentitzadora d'essència. O, en paraules d'Enrich, “llibertat que també és ferida”. Si un llibre és una porta, *Paüra* és la boca d'un animal no domesticat, amb qui s'aprèn a conviure des de la mossegada, amb qui es parla des del prec: “Do'm paüra / li dic a una porta que queda / do'm. / Digues si et tanques o / si no et tanques / digues què penses fer”.

Els versos s'emancipen del subjecte i simbiòticament s'adrecen a la veu invisible que regenta la posició ferma i màgicament estimulada del dia a dia. Obrir, tancar la porta, tornar a obrir, esperar si entra o surt, esperar la mirada fixa; és al llindar entre salvatge

i civilització, entre destresa i inhabilitat. Allò que, des d'una enunciació femenina, s'anomena l'espurna resultant de la por: "crec que el foc està viu, això és el que passa".

Hi ha un viatge geogràfic —Austràlia, Cagliari, Lisboa, entre d'altres—, però també referencial. Les presències de Rafael Alberti o Miguel Hernández, així com el gest cap a Anne Carson a la tercera part del llibre —*Canícula di Anna*—, la Carrington que clou, alhora que Louise Glück encetant, cega, la recerca del camí. Els subtítols que persegueixen la *Dulle Griet* a la primera part de l'obra, en el que pot ser un record a Chantal Maillard, que tot i parèixer localitzar l'imaginari principal que fins ara hem convocat —el foc, l'animal, la por— a tall de comentarista acadèmica, ironitzen així com inciten en la lectura un desig d'avançar, una sensació d'acompanyament personalitzat.

És interessant, doncs, la feminitat que supura en tot l'imaginari, però sobretot perquè és un esdeveniment orgànic de la mateixa autora. L'escriptura femenina sovint es troba amb el reclam de partir, inqüestionablement, d'una convicció política, crítica —importantíssima—, però que encasella la producció en un horitzó concret, sense abordar realment un camp general. Allò difícil d'encasellar en la poesia d'Enrich és també allò que l'allibera d'unes expectatives que no té per què acomplir només per l'origen de la seva veu poètica, o no té per què sempre ser així. Amb *Paüra* veiem com pot resultar fins i tot sa que puguin néixer obres íntimament femenines fora haver de ser primer una defensa ideològica constant; com la naturalitat que són, és clar. S'obre, doncs, al món una veu més sobre la pàgina, femenina, és clar, però essencialment poètica. I així és com s'ha de llegir. "Qui ets de nit / quan dormen les causes? / Qui ets, qui ets, qui ets, qui ets... / Qui?"

Cecília Navarro